

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3106/2019. (V. 17.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.III.21.305/2017/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók jogi képviselőjük útján (dr. Kollarics Flóra, 1056 Budapest, Nyáry Pál utca 10. V. emelet 1.) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozók – az Abtv. 27. §-a alapján – a Kúria Pfv.III.21.305/2017/11. számú ítélete, a Győri Ítéletábla Pf.III.20.025/2016/25. számú ítélete és a Tatabányai Törvényszék 13.P.20.261/2011/128. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték az Alkotmánybíróságtól.
- [3] 1.1. Az indítványozók hozzátartozóját 2007. június 28-án vették fel az alperes kórház szülészeti és nőgyógyászati osztályára, ahol a terhesség 38. hetében 11 órakor gyermeket szült. A szülést követően az indítványozók hozzátartozóján beavatkozást végeztek, majd 39 °C feletti lázat észleltek, amely lázcsillapítás után csökkent, később a testhőmérséklet nem változott. Június 29-én hajnalban az indítványozók hozzátartozójánál vérzést észleltek, rosszul lett, láza emelkedett. Intravénás antibiotikumos kezelést kezdtek, a vérzés forrásának felderítése érdekében méhúri vizsgálatot végeztek. Mivel a vérzés nem szűnt, a vérzést okozó gócot eltávolították. Intenzív osztályos kezelés ellenére az indítványozók hozzátartozója 2007. június 29-én elhunyt. A halál oka rendkívül gyors lefolyású, súlyos szepszis talaján kialakult keringési és légzési elégtelenség volt.
- [4] Az indítványozók keresetükben vagyoni és nem vagyoni káraik megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Arra hivatkoztak, hogy hozzátartozójuk gyógykezelése nem a szakma szabályainak megfelelően történt, amellyel összefüggésben következett be a halál. Sérélmeztek, hogy a kezelőorvosok diagnosztikai és terápiás hibát követtek el, az elvégzett beavatkozást szabálytalanul hajtották végre, amelynek során fertőzés keletkezett, az egészségügyi dokumentációt nem megfelelően vezették, abban utólagos javítást hajtottak végre.
- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. A bíróság nem találta bizonyítottnak, hogy a dokumentációban utóbb módosítást tettek, illetve a rendelkezésre álló szakvéleményekből arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozók hozzátartozójának kezelése során az alperes az elvárható gondossággal és a szakma szabályainak megfelelően járt el. Ebben a körben értékelte a perbeli kirendelt szakértők véleményét, a büntetőeljárásban keletkezett szakvéleményeket, nem fogadta el azonban az indítványozók megbízásából készült magánszakvéleményeket.
- [6] Az indítványozók fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A bizonyítékokat összességében értékelve az alperes terhére sem szakmai szabályszegést, sem az elvárható gondosság hiányát nem találta megállapíthatónak.
- [7] Az indítványozók felülvizsgálati kérelmükben hivatkoztak a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) és az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) egyes rendelkezéseinek megsértésére. Az indítványozók állították, hogy a jogerős ítélet a tényállást tévesen és részben iratellenesen állapította meg, a bizonyítékokat jogszabálysértően értékelte, részben megfordította a bizonyítási terhet, tévesen alkalmazta az Eütv. 77. § (3) bekezdését, 119. § (3) bekezdés *b*) pontját, továbbá a régi Pp. 182. § (1) és (3) bekezdéseit megsértve mellőzte a felperesek bizonyítási indítványát. Tévesnek és iratellenesnek tartották a jogerős ítéletnek a beteg állapotával kapcsolatos és az alperes felelősségét érintő megállapításait.

- [8] A Kúria ítélete szerint az indítványozók felülvizsgálati kérelme nem volt alapos. A Kúria alaptalannak találta az indítványozók állítását a régi Pp. 164. § (1) bekezdésének megsértésével kapcsolatban, miszerint a másodfokú bíróság a tényállást tévesen és iratellenesen állapította meg, a bizonyítékokat jogszabálysértően értékelt és helytelenül telepítette a bizonyítási terhet. Kiemelte a Kúria, hogy az ügyben eljáró bíróságok a szakvéleményeket helyesen értékelték. A jogerős döntés nem sérti a régi Pp. 182. § (1) és (3) bekezdéseit sem. Mivel a szakértői vélemény a bizonyítékok egyike, ezért a bíróság bizonyítékmérlegelési tevékenységének a tárgya, hogy mind önmagában, mind a bizonyítás egyéb adataival történő összevetés alapján vizsgálja, értékelje azokat. A Kúria a perben és a büntetőeljárásban született szakvéleményeket elfogadva megállapította, hogy az indítványozók nem tudták bizonyítani az alperes magatartása és a bekövetkezett kár közötti oksági kapcsolatot, amelynek hiányában nincs mód az alperes marasztalására.
- [9] 1.2. Az indítványozók ezt követően fordultak az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszukban előadták, hogy álláspontjuk szerint a Kúria, az ítéletábrla és a törvényszék ítélete ellentétes az Alaptörvény II. cikkével, VI. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [10] Az indítványozók álláspontja szerint a támadott ítéletek azért sértik az Alaptörvény II. cikke szerinti élethez való jogot, mert az állam nem teljesítette kötelességét az élethez való jog sérelmének vizsgálatával, a tények feltárásával, illetve a sérelem kompenzálásával kapcsolatban. Az indítványozók az élethez való jog sérelmeként értékelik az állami szervek hanyag eljárását és a bíróságok részrehajlását.
- [11] Az indítványozók az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének sérelmét is állítják arra tekintettel, hogy családi kapcsolataikban jelentős változás következett be, indítványozó1. egyedül neveli gyermekeit (indítványozó2., indítványozó3. és indítványozó4.). Álláspontjuk szerint nem volt legitim cél a magánélethez való joguk korlátozása.
- [12] A panaszban írtak szerint a támadott ítéletek sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, illetve annak részelemeit, az indokolt bírói döntéshez való jogot és a fegyverek egyenlőségének elvét. Az indítványozók álláspontja szerint a fegyverek egyenlőségének elvét sérti az, hogy az eljáró bíróságok az indítványozók által beterjesztett magánszakértői véleményeket kizárták az értékelésből, míg a kirendelt szakértők álláspontját teljes mértékben magukévá tették. Az indítványozóknak a szakértők szembesítésére irányuló indítványa elutasításra került. A fegyverek egyenlőségének sérelmére vezetett az is, hogy a szakértőknek másolati, rossz minőségű, átjavított dokumentumokból kellett dolgoznia. A bíróságok nem adtak helyt az indítványozók bizonyítási indítványainak. Az indokolt bírói döntéshez való jogot sértette az, hogy az eljáró bíróságok döntéseiket nem vagy nem megfelelően indokolták a magánszakértői vélemények kizárása tekintetében.
- [13] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [14] Az alkotmányjogi panasz határidőben érkezett, mivel az indítványozók jogi képviselője a támadott bírósági döntést, a Kúria Pfv.III.21.305/2017/11. számú ítéletét 2018. július 30-án vette kézhez, az alkotmányjogi panaszt pedig 2018. szeptember 27-án nyújtották be.
- [15] Az indítvány részben megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelem feltételeinek. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban megjelölték az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozók jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [II. cikk, VI. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése], a támadott bírói döntést, a Kúria Pfv.III.21.305/2017/11. számú ítéletét, továbbá az alaptörvény-ellenességre vonatkozó okfejtést, valamint kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére.
- [16] Azonban az indítványozóknak az Alaptörvény II. cikkével és VI. cikk (1) bekezdésével kapcsolatban előadott indokai nem állnak alkotmányjogilag értékelhető összefüggésben az állított jogsérellemmel. Erre tekintettel az indítvány az Alaptörvény II. cikkére és VI. cikk (1) bekezdésére figyelemmel kifejtettek tekintetében nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének e) pontjában foglaltaknak.
- [17] Az indítványozók jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették, valamint jogosultságuk és érintettségük egyértelmű, mivel saját egyedi ügyükkel összefüggésben terjesztették elő alkotmányjogi panaszukat.

- [18] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [19] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével kapcsolatban az alkotmányjogi panaszban előadottak tekintetében az Alkotmánybíróság a következő megállapításokat teszi.
- [20] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]]. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat [lásd: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]]. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza azt a következetes gyakorlatát is, hogy az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, azonban nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára [3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11]]. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában „a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposítással megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket” [7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban a tekintetben, hogy a bizonyítási eljárás eredményének felülmérlegelésére az alkotmányjogi panasz-eljárás nem adhat keretet, mert ebben az eljárásban csak a bírósági döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség felülvizsgálatára kerülhet sor [3116/2014. (IV. 17.) AB végzés, Indokolás [54]; 3039/2014. (III. 13.) AB végzés, Indokolás [19]; 3027/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [20]].
- [21] Az alkotmányjogi panaszban felhívott érvek alapján az indokolási kötelezettség konkrét ügyben történő megsértésének kételye nem merül fel, mivel a Kúria ítéletéből megállapítható, hogy a Kúria érdemben megvizsgálta az indítványozó érveit, a törvényszék jogerős ítéletét pedig e vizsgálata alapján tartotta fenn hatályában. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására [3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]].
- [22] Nem merül fel a fegyverek egyenlősége sérelmének kételye sem az alkotmányjogi panaszban előadott érvek alapján, mivel a bíróságok mérlegelési körébe tartozik az a kérdés, hogy a fél bizonyítási indítványának helyt ad-e. A vizsgált ügyben ezt a mérlegelést a bíróságok elvégezték, ennek felülmérlegelésére az Alkotmánybíróságnak a fentebb idézett gyakorlata alapján az alkotmányjogi panasz keretében nincsen módja.
- [23] Az Alkotmánybíróság az előbbiekre tekintettel megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelme vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz e vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek.
- [24] A fentiek alapján az alkotmányjogi panasz nem felel meg részben az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének *e*) pontjában, részben az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2019. május 7.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1525/2018.

